

»Ti Mati Višarska, samega svetega Jožapa si mi poslala naproti,« melje mladenič sam pri sebi svojo misel. Spotoma ga blagomili popotnik zopet pogosti. Potlej pa ga Ramor do drugega dne ni več opazil. Med zadnjo romarsko mašo pa je vrli starec nenadoma stal ob Tilnu. Proti koncu opravila mu stisne skrivnostni tujec v roke rajniš in de potihoma: »Tu imaš, da ti ne bo manjkalo za voznino proti domu.«

Da se mu zahvali za pozornost in za lepi dar, ga je Tilen čakal tik izhoda. Toda dobrotnika ni hotelo biti ven. Niti v cerkvi ga ni bilo, ko je tja pogledal. Nikoli več ga ni videl na svetu in na zemlji. Saj! Sam sveti je moral biti.

To zgodnico mi je povedal ljubezniv našinec, doma onkraj Karavank, a pozabil sem, kako se piše. Vojna vihra ga je zanesla kdo ve kam. Njegov rojak Ramor, to vidim šele danes po več letih, nosi pa tako ime, da tudi narobe brano nekaj pomeni.

Janez Dodič

Cigan je ukanił sodnika

V mestu je živel strog sodnik, ki se je rad dal podkupiti. To je izvedel siromašen kmet, ki je moral pred tega sodnika. Ničesar ni imel, s čimer bi ga podkupil. Denarja pa sodnik ni maral. Kmetič je izvedel, da je sodnik velik prijatelj ptičev. Zato je nekaj dni pred odhodom na sodnijo stikal po sedemdeset sosedovnjaku.

Iskal je ptičja gnezda. Našel je lepo in polno kosovo gnezdo. Trije negodni mladiči so odpirali v njem lačne kljunčke. Vzel je gnezdo in mladiče. To je nesel sodniku. Potožil mu je svojo revščino in mu ponudil gnezdo mladih kosov.

Sodnik je bil s tem darom sprva nezadovoljen, ko si je pa drobne kose od bliže ogledal, se je prijazno nasmehnil. Dobro je vedel, kako težko je zrediti mlade kose, zato je dejal kmetiču:

»Prav — kosi so sedaj moji, vendar jih ti odnesi domov, hrani jih, in ko bodo zrastle in peli, mi jih prinesi; medtem pa pridi vsak teden k meni, ali pa pošlji koga drugega, da bom vedel, kako kosi napredujejo. Pomni pa, tisti, ki mi bo prvi sporočil, da so kosi poginili, bo prejel pet in dvajset krepkih udarcev. Si razumel?«

Kmetič je prikimal v znak, da razume stroge sodnikove besede.

»Pojdi!« je ukazal sodnik in se zadovoljno nasmehnil.

Kmetič je naglo odšel domov in povedal sosedom, da mu je sodnik obljubil pet in dvajset krepkih udarcev, če mu bodo kosi poginili.

Nežno je ravnal kmetič z mladimi kosi, jim stregel, kolikor je vedel in znal, a so mu kljub temu poginili.

»Kako naj si pomagam, kako se izmuznem pred udarci?« je tarnal ubogi kmetič.

V hudi stiski je poprosil vse svoje sosede, naj bi kdo namesto njega sporočil sodniku žalostno novice. Nihče ni maral namesto njega prejeti obljubljenih batin, vsakdo se je bal za svojo kožo...

Slučajno je kmetič srečal cigana in mu potožil svojo nesrečo. Ko je cigan slišal kmetovo tarnanje, je bil takoj pripravljen stopiti pred sodnika in mu sporočiti pogin mladih kosov. Za uslugo pa je zahteval zlatnik. Kmet mu je rade volje obljubil zlatnik, misleč, da bo cigan namesto njega prejel obljubljene batine. Cigan je šel pred strogega sodnika.

»Dobro jutro, gospod sodnik!« ga je pozdravil in se zvitro smehljaj.

»Česa želiš?« je hotel vedeti sodnik.

»Dobri boter, prišel sem... khm, khe... prišel sem ti povedat... prišel sem zaradi tvojih kosov... saj veš... khm, khe...« je zmedeno besedičil in mencial zvititi cigan.

»No, kako je z njimi? — Ali so zdravi in veseli?«

»Dragi boter, tvoji kosi so kakor jagnjeta, krotki so in mirni...«

»Ali že pojo?«

»Ljubi boter, radi bi peli, samo nimajo glasu...«

»Ali že kaj jedo?«

»Milostni boter, ne jedo in ne pijejo, ker... khm, khe...«

Tedaj je bilo sodniku dovolj ciganova izogibanja in slepomišenja, zato je zakričal: »No, potem so poginili...« Srdit je vstal sodnik s svojega sedeža in srepro gledal cigana.

»Boter, sami ste povedali, jaz do sedaj še nisem tega dejal, a je vendarle res!« se je odrezal cigan in stopil za korak nazaj.

Sodnik se je umiril, se nasmehnil staremu ciganu in njegovi zvitosti ter ga nagnal iz sodne dvorane.

Cigan je brez udarcev odšel h kmetu, ki mu je moral za njegov trud plačati svetel zlatnik.

Mirko Kunčič

Ančka pomarančka

Ančka pomarančka
v zibki sladko spančka.
Laski koš omelo
ji štrlé na čelo,
rožnata rdečica
boža njena lica,
a na nosu pika
črna in velika
koš pošast čepí
in ji piše kri . . .

Na pomoč, junaki,
silni korenjaki!
Konje osedlajte,
brž odpeketajte,
z ostro sulico
v Mušjo ulico
pridrviite, pridrvite,
muhi glavo odrobite,
našo deklico rešite!

Kakšna bo nagrada?
Koš je že navada:
poln naprstnik meda,
stožec sladoleda,
figo posušeno —
Ančko pa za ženo.